

Knihovnicko-informační zpravodaj U Nás

Vyšlo: 4.12.2014

Číslo: Ročník 24 (2014), Číslo 4

Sekce: Nové trendy

Název článku: Centrální portál českých knihoven – včera, dnes a zítra

Autor: Hana Hornychová

Zdroj: <http://www.svkhk.cz/Pro-knihovny/Zpravodaj-U-nas/Clanek.aspx?id=20140413>

Centrální portál českých knihoven – včera, dnes a zítra

Hana Hornychová

Téma Centrálního portálu českých knihoven (dále CPK) je v současné době velmi frekventované, zaplňuje stránky knihovnického tisku i programy konferencí. Přesto knihovnická obec zatím nemá jasnou představu, jaké výhody bude mít pro samotné knihovny a co vlastně přinese jejich čtenářům a uživatelům.

Hlavním **přínosem CPK** by mělo být zastřešení přístupu ke službám a zdrojům českých knihoven. Uživatel na jeden dotaz zjistí, v jaké knihovně se nacházejí dokumenty, o které by mohl mít zájem, a získá tak přehled o jejich dostupnosti. U volně přístupných elektronických zdrojů bude mít možnost získat plný text i bez nutnosti registrace v knihovně. Zcela novou službou, kterou CPK nabídne, bude přihlášení do vzdálené knihovny prostřednictvím online registrace. Uživatel se zaregistruje u služby **mojeID** a tuto identitu bude moci dále využívat při zápisu do jiných knihoven. Registrační poplatek do každé knihovny bude muset samozřejmě pokaždé uhradit, ale bude tak možné učinit pouze prostřednictvím online platby, bez nutnosti fyzické návštěvy knihovny. Po úhradě částky získá přístup k placeným elektronickým zdrojům dané knihovny a při jejich využívání bude mít veškerá práva jako její „domovský“ uživatel. Pokud jde o přístup k primárním dokumentům, v tomto směru by měl CPK poskytnout stejnou službu jak knihovnám, tak individuálním uživatelům. Po přihlášení budou moci zadat požadavek na zprostředkování meziknihovních služeb pracovníci knihoven, ale i jednotliví uživatelé.

Jaké **zdroje CPK** budou pro uživatele nejzajímavější? Tady se poněkud liší pohled uživatele veřejné knihovny a uživatele např. univerzitní nebo odborné knihovny. Uživatelé veřejné knihovny budou zajímat především primární dokumenty, cennými zdroji pro něj budou zejména lokální sbírky jednotlivých zapojených institucí. Naproti tomu student univerzity ocení přístup k centrálnímu indexu, který poskytne nejnovější zahraniční dokumenty daného oboru. Ve výsledcích vyhledávání najdeme také záznamy z digitálních knihoven Kramerius a záznamy z různých lokálních databází jednotlivých knihoven. Centrální portál zároveň nabídne informace o českých knihovnách, jejich službách a aktivitách.

Na přípravě CPK se podílí několik pracovních skupin. **Pracovní skupina pro centrální portál**, pod vedením Bohdany Stoklasové, vypracovala dokument s názvem Projektový záměr,^[1] který srozumitelnou formou shrnuje hlavní cíle a přínos celého projektu pro zúčastněné knihovny, ale také pro knihovny, které uvažují o zapojení do projektu. Pracovní skupina dále formulovala požadavky na dodavatele a sestavila věcné podklady zadávací dokumentace pro výběrové řízení. **Pracovní skupina pro informační zdroje**, dříve pod vedením Martina Svobody, nyní pod vedením Ivy Burešové, připravila přehled zdrojů zakládajících knihoven zapojených do pilotního provozu CPK. Skupina má také prověřit dostupnost zdrojů a technické možnosti jejich integrace do lokálního indexu. **Pracovní skupina pro sdílení identit a online platby**, kterou vede Petr Žabička, se zabývá zprovozněním systému online plateb a systému **mojeID** v zakládajících knihovnách. **Pracovní skupina pro MVS a DDS**, pod vedením Karolíny Košťálové, má za úkol zjednodušit přístup k fondům zapojených institucí pro uživatele menších knihoven a optimalizovat systém meziknihovních výpůjčních služeb a dodávání dokumentů.

Projekt CPK má za sebou dosud dvě **etapy**. První - RFI (Request for Information) - měla za úkol shromáždit informace od potenciálních dodavatelů. Ve druhé - RFP (Request for Proposal) - již byly požadovány konkrétní nabídky na řešení CPK od dodavatelských firem. Poslední fází bude výběrové řízení na technologické řešení CPK.

Hlavní etapa - realizace a pilotní provoz na vzorku několika knihoven - bude zahájena ve chvíli, kdy z výběrového řízení vzejde vítěz. Teprve pak Centrální portál českých knihoven dostane svou konkrétní podobu. Organizační a finanční zajištění provozu portálu je nyní tématem číslo jedna. Držme palce vedoucím projektu, aby tyto záležitosti vyřešili ku prospěchu celého projektu, a tedy ku prospěchu všech knihoven, které na výsledek netrpělivě čekají.

Kontakt na autorku: hana.hornychova@svkhk.cz

Web CPK: <http://www.knihovny.cz/>

---

[1] *KNIHOVNY.CZ – Centrální portál českých knihoven. Projektový záměr* [online]. [cit. 2014-10-24]. Dostupné z: <http://www.knihovny.cz/projektovy-zamer/>

© 2000-2010 Studijní a vědecká knihovna v Hradci Králové · pujcovna@svkhk.cz · knihovna@svkhk.cz